

BÁNYÁSZ

A. M. M. MUZEUM
KÖNYVTÁRÁBÓL

A Magyarországi Bánya- és Kohómunkások Gazdasági Szövetségének Hivatalos Közlőnye.

Felelős szerkesztő:
CSÓKA VENDEL.
Kiadó: **FAJD PÁL.**
Telefon szám: 46.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Salgótarján, Vasút-utca 4. szám.
Megjelenik minden hó 1. és 15-én.

Előfizetési ár 1/2 évre 80 fill. (10.000 K)
Egyes szám ára 16 fillér. (2000 K.)

Meghívó

a Magyarországi Bánya és Kohómunkások Gazdasági Szövetségének

II-ik országos közgyűlésére

A Magyarországi Bánya- és Kohómunkások Gazdasági Szövetsége **1927. évi szeptember hó 11-én délelőtt 9 órakor Salgótarjánban, a szövetség központi helyiségében tartja II-ik országos közgyűlését**, melyre a szövetség 9. §-a értelmében minden helyi csoportnak joga van 25 tag után 1, 50 tag után 2, míg minden további 50 tag után egy egy képviselőt küldeni.

A központi vezetőség felhívja az összes helyicsoportok vezetését, hogy a küldötti közgyűlésre a fentiek értelmében válasszák meg a küldötteket s a központi titkársággal azok neveit és tagsági könyveik számát közöljék.

A küldötti közgyűlés napirendje:

1. A központi vezetőség elmúlt évi működésének jelentése.
2. A vezetőség lemondása és annak újja választása.
3. A bányatárspénztárak központosításáról szóló rendelet revízió alá vételének tárgyalása.
4. Az üdülési szabadság tárgyalása.
5. A bányamunkások gazdasági helyzetének megvitatása.
6. Kérdések és indítványok.

Felhívjuk a helyicsoportok vezetését, hogy amennyiben fenti napirendi pontokon kívül más napirendi pontok tárgyalását is kívánják, úgy szíveskedjenek szövetségünk központi titkárságával közölni, hogy a közgyűlésre kívánságukhoz képest napirendre tűzessük.

Salgótarján, 1927. évi július hó 28.

Jó szerencsét!

Fajd Pál s. k. Csóka Vendel s. k.

elnök.

titkár

Romba dőlt Peyerék leghatalmasabb mentsvára.

Helyicsoport alakítás Felsőgallán.

Magyarország egyik legnagyobb bányatelepe fekszik Felsőgallán, amely általában Tatabánya fogalom alatt ismeretes. Felsőgallán a tatabányai és felsőgallai bányamunkások egyetértve alakították meg augusztus hó 28-án délután 3 órakor a Magyarországi Bánya- és Kohómunkások Gazdasági Szövetségének helyicsoportját.

Ezen helyicsoportnak a megalakításával kidőlt az ugynevezett Peyer-féle szervezet teljesen, vagyis ezen csoportnak a megalakításával kilelt huzva a méregfoga s romba dőlt az a vár, amely demagógiára volt építve, amely az utóbbi időkben az egyeseknek a hazugságok raktára volt. Ugyanis az az egypár hü csatlós, aki még Peyerhez, bizonyos személyi érdekekből vonzódott, állandóan azt kürtölték világgá, hogy Tatabányán szikla erős várunk van, amely bevehetetlen. Most ez a szikla erős vár kártyavárként omlott széjjel és hever a romokban. Dacára minden erőlködésüknek, mert mindent elkövettek, igyekeztek az embereket, akik már régen meghasonlottak velük szemben és akik Szövetségünk központi titkárságát állandóan ostromolták azzal a kéréssel, hogy alakítsuk meg ott Szövetségünk helyicsoportját, ezeket az embereket fenyegetéssel és egyéb piszkos eszközökkel a nevetség tárgyává igyekeztek tenni. Így véltek eredményt elérni, hogy szándékuktól eltérítsék. Azonban derék szaktársaink becsülettel és hűséggel kitartottak Szövetségünk mellett és addig fáradoztak, míg végre elérkezett a napja a helyicsoport megalakításának.

Szövetségünk központi titkársága, valamint a központi vezetőség átérezte ezen helyicsoportnak nagy fontosságát; különösen az ez év július hó 3-án Salgótarjánban lezajlott, ugynevezett „Munkás-Otthon” felavatása alkalmával történt azon csufos kudarc után, amelyben Peyer és társai részesültek. Ezen kudarc után Szövetségünk központi vezetősége kiküldötte Batta Gyula szaktársát nézze körül a tatabányai és a felsőgallai helyzetet és tegye meg az előkészületeket a helyicsoport megalakítására. Ezen utasításhoz híven Batta szaktárs kiutazott és minden akadály és fenyegetéssel szem-

ben megtett minden előkészületet a csoport megalakításhoz, ami augusztus hó 28-án meg is történt.

Lélekemelő látvány volt az, amikor vasárnap reggel a korai vonattal megérkezett 41 egyenlő diszbe öltözött dalos, utánuk leszáltak az egyes kerületeket képviselő küldöttek és fegyelmezetten vonultak fel a gyűlés színhelyére. Amikor az állomásról felvonultak a községen keresztül, az emberek százai kísérték és bámulattal eltelve nézték végig a felvonulást.

Tekintettel arra, hogy a gyűlés csak délután zajlott le, a délelőtti folyamán a dalárda kellemes dalaival szórakoztatta a környék lakosságát. Ez után úgy a dalárda, mint a küldöttek tagjai körsétát rendeztek a telepeken s megnézték a telepek fekvését, úgyszintén egyes üzemberendezéseket, valamint az egyéb látnivalókat. Amerre a gárda elvonult, mindenfelé örömmel nézték az emberek és meggyőződtek arról, hogy Peyeréknek az eddigi hazudozásai, amely szerint szövetségünknek nincsenek tagjai, tényleg hazugság. Mert ha igaz lenne, nem lehetne ilyen szépen fegyelmezett dalárdát fenntartani.

A gyűlés színhelye közvetlen a teleppel kapcsolatban lévő Schalkhammer-féle vendéglő szép fekvésű nagy kerthelyiségében volt. A gyűlés 3 órára volt hirdetve, azonban már jóval előbb a tágas nagy udvarban a bányamunkások ezrei szorongtak. Pont 3 órakor a dalárda rázendített a „Zászló bontás” című gyönyörű dalra. Ezen dalnak a befejezése után, amely teljesen magával ragadta a jelenlévő nagyszámu tömeget, Szabó Sándor megnyitotta a gyűlést és rámutatott arra, hogy a tatabányai munkásság mily régen fáradozik azon, hogy ezen pillanathoz elérkezzen. Örömeinek adott kifejezést, hogy ma végre ide jutottunk. Ezzel át adja a szót Telek József szaktársnak, aki üdvözlését hozza a salgótarjáni központi vezetőség, valamint a Salgótarjánban dolgozó bányamunkásság megbízásából a Tatabányán és Felsőgallán dolgozó bányamunkásságnak.

Örömmel vállalkozott ezen küldetésre, annál is inkább, mivel allig egy évvel ezelőtt, ugyancsak ő volt ki-

küldve, amikor a Peyer-féle szervezet otthonát avatták. Azóta sok minden történt a bányamunkásság életében, különösen Salgótarjánban, amiért azután a salgótarjáni munkásság, amikor arról győződött meg, hogy az a szervezet, amely a munkásságot nem tudta, sőt mondhatni nem akarta kellőképpen képviselni, meg alkotta ezen gazdasági Szövetséget. Ezen cselekedetükért nincs szégyenkezésre okunk, sőt ellenkezőleg büszkeség tölt el. Felkérte a Tatabányán és Felsőgallán dolgozó munkásságot csatlakozzanak egységesen kibontott zászlónk alá.

Utána Gasparin János Mátranovák és Mizserfa kerületében dolgozó bányamunkások üdvözlét hozza. Felkéri a Tatabányán és Felsőgallán dolgozó bányamunkásságot, csatlakozzanak szövetségünkhöz, amely szövetség — rövid fennállása dacára — számtalan olyan eredményt tudott elérni, amelyet a régi szövetség keretében nem volt lehetséges kivívni. Ezt csakis azért volt lehetséges kivívni, mert szövetségünk minden politikai befolyástól mentesen, kizárólag a munkásság gazdasági helyzetével foglalkozik.

A következő felszólaló Ponyi János volt, aki a baglyasaljai kerület munkásságának az üdvözlét adja át. — Reámutat azon súlyos hibákra, amelyek a régi szövetségben uralkodtak, ahol az egyes vezetők itt kiemelte Peyer Károlyt, ugyiszólván diktálták a munkásságnak a követendő taktikát. Fejtegette tovább az okokat, végül felhívja a tatabányai munkásságot, tömörüljenek táborunkba, ahol a munkásság érdekei a megértés és az igazi demokrácia útján lesznek elintézve.

Lerch Antal a komlói bányamunkásság üdvözlét tolmácsolja, egyben üzenetet is hoz a tatabányai és felsőgallai munkásság részére. Ez az üzenet úgy szól, hogy egységesen álljanak szövetségünk tagjai sorába, mert csak ez az egyedüli út, mely a munkásság helyzetének megjavítására alkalmas. — Ezt az üzenetet a komlói bányamunkások meggyőződésből és tapasztalatból küldik, mert ők már kipróbálták, hogy a régi szövetség, amelynek ők egységesen, sőt teljes számban tagjai voltak, képtelen volt részükre ugyiszólván a legcsekélyebb ügyeknek az elintézésére és amióta szövetségünknek tagjai, már számtalan eredményről számolhat be.

A pécsbányatelepi bányamunkásság nevében Hock János üdvözlí a megjelenteket. — Reámutat, hogy a pécsbányatelepi bányamunkásság, — aki ugyancsak megcsalatra érezte magát a régi szervezetben és már évek óta nem volt tagja annak a szervezetnek, amelyben Peyer Károly, mint Despota uralkodott, — ezért inkább a szervezetlenségbe kényszeredett és várt egy egészségesebb időre, mikor egy olyan szervezet létesül, amely szervezetben a munkásság szava a döntő. Ezt találta meg a pécsbányatelepi bányamunkások és ezért csatlakoztak szövetségünkhöz.

A pécsvidéki bányakerület összevetésének bátorító üdvözlét adja át Kraft Jenő, mint a pécsvidéki bányakerület helyi titkára. Az összeve-

tőség azzal az utasítással küldötte őt ezen gyűlésre, hogy hívja fel Tatabánya és felsőgallai bányamunkásság figyelmét arra a nehéz gazdasági viszonyra, amely jelenleg uralkodik az egész országban, különösen a szénbánya iparban. Ezt mérlegelte a pécsvidéki munkásság is, amikor Szövetségünk tagjai sorába állt, mert így véli a kívánt eredményt elérni.

Krauter Gyula a központi vezetőség megbízásából hívja fel a bányamunkásságot gondolkodzzanak azon sérelmek fölött, amelyek őket érték. Annak dacára, hogy a bányamunkásság oly tömegbe tömörült a Peyer-féle szervezetbe, amely táborral becsületes vezetéssel el lehetett volna intézni. Azonban arról győződünk meg, hogy Peyer, aki a taktikát diktálta és nem engedte meg a munkásság érületének a megnyilvánulását. Amikor a bányamunkásság a legnagyobb nyomorúságban volt, kérték a szervezet széttörlésének a megakadályozása érdekében méltányosságot. Erre a legridegebb elutasításban részesültek, ugyanakkor az alapszabályszerű "segélyeket a legtöbb esetben megtagadták. Ezzel szemben szövetségünkben csakis a munkásság többségének az akarata érvényesült.

Csoka Vendel a szövetség központi titkára kijelenti örömeinek ad kifejezést, hogy hosszú évek óta súlyos vádakkal terhelve ma itt szemtől-szembe van alkalmam magam tisztázni. Ez a tisztázás részéről már akkor megtörtént volna, amikor ezt a vádat kovácsolták, azonban erre rajta kívül álló okok miatt nem állt módjában.

A legsúlyosabb vád az, ami a szakszervezeti vezetőkkel szemben a leglesújtóbb, a sztrájkban álló munkásságot elárulni. Engem azzal vádolnak, hogy az 1925. évben Tatabányán lezajlott sztrájkot elárultam. Ezt az ügyet annak idején választott bíróság sőt az országos közgyűlés is felülvizsgálta és felmentett. Az igazság azonban az, hogy a sztrájk kitörését megelőzőleg egy hónappal egy bértárgyalás alkalmával Peyer Károly, a helybeli bizalmiakkal együtt elvi nyilatkozatot tett. Ebben a nyilatkozatban a felváltásról volt szó és ígéretet tett arra nézve, hogy a bizalmiakkal behatóan megvitatják és egy hónapon belül választ adnak. Amikor azonban az egy hónap letelt és minthogy semmi sem történt, a vállalat választ nem kapott, végre akarta hajtani. Erre Peyer Károly, akit figyelmeztettek, azzal tért ki, hogy neki külföldre kell utazni.

Nem törődött azzal, hogy ezer és ezer embernek a kenyeréről van szó, egyszerűen elutazott. Tehát nem ő árulta el a harcot, hanem az a helytelen taktika, amit Peyer követett. Ennek a harcnak a bukásáért a felelősséget nem vállalta, hanem aljas intrikákkal igyekezett reám hárítani. Tehát a hallottak után bírálja el a hallgatóság ki árulta el a harcot? Ezután hosszasan ismerteti szövetségünk működését, felszólítja a bányamunkásságot, hogy támogassák szövetségünket.

Batta Gyula ismerteti ezután hosszabban az 1922-ben vele szemben elkövetett súlyos szabálytalanságot és igazságtalanságot. Egyben rámutatott

azokra a súlyos időkire, amelyek akkor voltak, ezek tették lehetetlené az előbbi igazolást. Tanuságtételre hívta fel a jelenlevő munkásságot és ezek hozzátartozóit, hogy nem-e mindenkor a legsúlyosabb megpróbáltatási időkben velük együtt küzdött, nem riadva vissza semmiféle fenyegetésektől, ugyanazzal az elszántsággal küzd most szövetségünk felvirágoztatása érdekében.

Ezután az elnök felszólítására megválasztották a vezetőségbe elnöknek: Török József túskei, alelnökök: Fodor József és Hajdusóvszky József pénztárnok: Müller Antal, jegyző: Szabó Sándor soshartyáni, ellenőrök: Lantos Gáspár és Hergel János, vezetőségi tagok Rebrík Mihály, Mészáros Bálint, Bollók István és Paulik Lajos. A vezetőségi tagokat egyhangulag választották és úgy az egyes felszólalókat, mint a vezetőséget olyan lelkes óvációban részesítették, hogy csak percek múlva csendesült le, hogy a dalárda a gyűlés berekesztését megelőzően elénekelhesse a „Ne csüggedsz" című dalt. A dalárda éneke után ez az óváció újra megismétlődött és szünni nem akart.

Megjegyezzük, hogy a nagyon kicsire tépázott, úgynevezett Peyeristák Javorek és Jelineknek a vezetésével megjelent a gyűlésen azzal a szándékkal, hogy megbontsák, azonban a bányamunkásság lelkesedése úgy elnyomta az erőlködésüket, hogy fejlecsüggesztve kullogtak ki a gyűlés színhelyéről. Bár kiabálták, hogy mindenki kivonuljon, azonban csupán csak mintegy 8-10 ember hagyta el a gyűlés színhelyét. A gyűlés berekesztése után a gyűlésen résztvevő tömegnek tekintélyes része együtt szórakozott a Salgótarjánból érkezett dalosokkal és vendégekkel, kiket este a fél 10 órakor induló vonathoz az emberek százai kísérték ki.

Tovább tart a vasipari munkásság bérharca.

Az az áldatlan állapot, amely az utóbbi áremelkedésekkel kapcsolatban a budapesti és környékbeli vasipari munkásságot harcba kergette, nem bír semmiképpen nyugvó pontra jutni. A munkásság az ötlet megillető létminimumért küzd, a vele szemben álló gyár-iparosok szövetsége pedig a munkásság által felállított követeléseket azzal hárítja el magától, hogy a külföldi konkurencia veszélyezteteti egy általános béremeléssel kapcsolatosan az üzemek rentabilitását. Ezen a két körülményen vitatkoznak most már hosszú heteken keresztül eredmény nélkül.

Fájdalommal szemléljük ezt az áldatlan harcot, mert nem látunk gyors kivezető utat ebből a szerencsétlen küzdelemből, amely egyformán káros úgy a munkás mint a közgazdasági életre. Örömmel láttuk a népjóléti miniszter beavatkozását, mert azt hittük, hogy ez a beavatkozás, ami az elmúlt héten volt, megteremti a két harcoló fél között a szükséges békét.

De csakhamar beigazolást nyert, hogy a népjóléti miniszter sem bírta helyre állítani a rendet. Még ez ideig nem lehet megállapítani, hogy a harc miként fog befejeződni, kinek lesz igaza és kinek nem.

Egyet azonban máris meg lehet állapítani, még pedig azt, hogy a hivatalos fórumok is

kénytelenek voltak elismerni a munkásság jogos követeléseit, de békét ennek dacára sem tudtak teremteni. Tehát ezzel a harccal egyidejűleg beigazolást nyertek azok az agályok, amelyekre számtalan esetben reámutattunk, amikor a gazdasági életünk megjavítására s annak rendbehozatalára nagyobb figyelem fordítását követeltük. Sajnos hosszú figyelmeztetéseink nem részesítették kellő figyelembe és csak akkor vették észre a hibákat, amikor a küzdelemben résztvevő munkástömegek erre hívták fel az illetékesek figyelmét azzal, hogy már tarthatatlanná vált a helyzetük és harcba kellett szálniok.

A vasipari munkásságon kívül csöndes, de talán annál elkeseredettebb harc folyik a többi szakmák munkásai részéről, ugyancsak helyenként megnyilvánult ez a harc a bányaszatban is. Érthető a bányamunkások mozgólódása szintén, mert hiszen nem csak a harcban álló vasipari munkások vannak alacsonyán díjazva, épp olyan szerencsétlen munkabérek között küzdenek a bányamunkások is. Hogy egyelőre a bányamunkásság nagyobbik része várakozó álláspontot foglal el, annak az a magyarázata, hogy a bányáiparban még ez idő szerint nincs meg az a kellő termelési lehetőség, amely a bányamunkásságot az elkerülhetetlen bérmozgalmakban eredményes mozgalmról biztosítaná. De meglehet győződve mindenki arról, hogy nagyon rövid időn belül a bányaszatban is jelentkezni fognak a jogos kívánságok és már most arra hívjuk fel az illetékesek figyelmét, hogy a nyomorgó bányamunkások munkabérvizonyának a megjavításával addig foglalkozzanak, amíg az a vasipari mozgalmakhoz mérten el nem mérgesedik.

A bányamunkásságnak nem célja a munkabeszüntetések, a törekvéseik őszinték, nyílt és becsületesek, amelyek oda irányulnak, hogy a megdrágult viszonyokhoz mérten munkabéreiket feljavnassák. Ma már pedig ennek jogos alapja meg van akkor, amikor a népjóléti államtitkár, tehát a leghivatalosabb miniszterium exponált politikusa elismerte, hogy a drágaság fölötté van 30-40 %-al a munkabéreknek. Jólehet a munkaadók a jelentkező kívánságokkal szemben a szokott módszereket fogják alkalmazni, mint amit már eddig is szoktak, hogy a bányaszat béremelést nem bír el.

Ezzel szemben már előre meg kell állapítanunk, hogy a munkásság, aki idestova 5 éve mélyen a létminimum alatt küzdök a megélhetés nehézségeivel, nem veheti mindig tudomásul a vállalatok ebbeli álláspontját mert az üzemek rentabilitása nem a munkásság feladata és éppen ezért nem lehet még továbbra is a gazdasági pangásokat egyedül a munkásság terhére elkönyvelni. Mert a munkásságnak már nincs mit adnia, ki van éhezve, családjával együtt teljesen le van rongyolódva és így az a drágaság, ami a legutolsó béremelés óta a közéletben jelentkezett az már oly érzékenyen érinti a munkásságot, hogy tovább nem várhat és az ellenállás helyett kellő megértést kell tanúsítani a vállalat képviselőinek. De különben is egy esetleges harc a nehézségekkel küzdő bányákon is súlyos sebeket ejthet és ami a további prosperálását még inkább veszélyezteti.

Ezért minden józan ész azt diktálja, hogy a jogos követeléseket megértéssel kell kezelni, mert csak ez lehet biztosítéka a további egészséges termelési munkák folytatásának.

A JELENKOR LEGJOBB TITÓFEDŐ ANYAGA

Eternit

CSAK AZ „Eternit” VEDSZÓVAL JELELT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MŰVEK HÁTSCHKE LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY ÚT 33. CIGÁNYKERESŐ ÚJFALU.

Elárúsító helyek: Bogenglück Ignác vas-, bőr- és festékárú kereskedése, Salgótarján. — Kun Testvérek épületfa és építőanyagok raktára, Kisterenye.

A salgótarjáni kerület összvezetőségi ülése.

A szövetségünk központi titkársága augusztus 14-ére összvezetőségi ülést hívott egybe, amelynek napirendjén a bányamunkások gazdasági helyzete szerepelt, amikor is megállapította, hogy a kerületben a pécsi mozgalmakhoz hasonló irányú agitáció folyik, amely a munkásságot káros ballépésre igyekezik terelni, megállapította az összvezetőség egy alapos megfontolt bérmozgalmának a jogosultságát, de abban a mozgalmában, amely a kerületben lelketlen kufárok részéről indított el, nem a munkások munkabérvizonyának megjavítását ismeri fel, hanem a hatalomra vágyás rejtőzik mögötte.

Azok az urak, akik a munkásság egykor nagy erejét a munkaviszonyok megjavítása helyett állandóan visszatartották, azok állnak elő ma 5-pengős minimális keresettel, határozottan tudva azt, hogy az ügysem vezet eredményre, de alkalmas arra, hogy a munkásság között zavart keltsenek és a zavarosban azután szabadon érvényesülhessenek. Az összvezetőség éppen azért óva inti a salgótarjáni munkásságot, hogy vigyázzanak, ne üljenek fel az ilyen ugratásoknak, mert ennek kifejezetten az a célja, hogy Payer és sunyi társai a lábuk alól elvesztett talajt akarják visszaszerezni. Ez az eset zajlott le az elmúlt hetekben a pécsi kerületben, ahol ugyan azt a bérkérvényt nyújtották be, amelyet Salgótarján környékén is mutogattak a munkástársaknak. Amikor a baj megtörtént, félre álltak és ma is elbujva szemlélik a munkásság kétségbeesett küzdelmét, egyetlen egy komoly lépést nem tettek az irányban, hogy a munkásságot valamelyest megélhetési javuláshoz juttassák.

Végül a vezetőség elhatározta, hogy mérlegelve a bányák és a munkásság helyzetét, egy bérkérvénnel fordul a bányagazgatósághoz, amely kifejezetten a munkásság megélhetésének a feljavítására irányul, ezt a bérkérvényt szeptember hó 4-én fogja az összvezetőség letárgyalni és rákövetkező nap a bánya igazgatósághoz benyújtani.

A központi titkárság jelentést tett a pécsvidéki mozgalmról és ismertette azt a bérkérvényt, amelyet a Dunagőzhajózási Társulathoz augusztus hó 15-én nyújtottak be a pécsi szaktársak. A beadvány szövege a következő:

A Dunagőzhajózási Társulat Tekintetes Igazgatóságának

P é c s.

A nyomasztó gazdasági helyzet, a nagy drágaság arra kényszeríti a „Magyarországi Bánya és Kohómunkások Gazdasági Szövet-

ségét” hogy alulírott helyicsoporjainak vezetősége útján arra kéri a tek. Igazgatóságot, méltányolja munkásainak nyomoruságos helyzetét és igyekezzék alábbi kérelmek engedélyezésével nehéz sorsukon enyhíteni.

1. Kérjük megállapítani, hogy hivatalos statisztikai adatok alapján a 10-^a a bér elvonás óta a drágaság mily fokon emelkedett és ehhez méltányosan arányosítva kérjük a bérek felemelését.

2. A DGT egyes aknáin szanált nap nincsen s így kérjük hogy a DGT. aknáin egyöntetűleg a szanált napok töröltessenek.

3. Kérjük a csille törlések igazságos rendezését.

4. A szakmányok megállapításánál, illetve a munkások beosztásánál kérjük figyelembe venni a munkahelyek közti különbségeket és változásokat.

5. Kérjük az ipari rokkant bánya és külszíni munkások alapbéreinek revidiálását.

6. A most kezdődő iskola évre szükséges iskolakönyvek árát kérjük nem egyszerre, hanem részletekben levonni.

7. Lakások kiutalásánál kérjük figyelembe venni a családok nagyságát.

8. Kérjük a főispán Öméltósága közbenjárását, hogy a telepeken dúló magas élelmiszer árak letöressenek.

Tisztelettel kérjük a tek. Igazgatóságot, szíveskedjék ezen kérelmeink tárgyalására egy határnapot kitűzni és arra alulírott helyicsoporjaink kiküldötteit és a Magyarországi Bánya- és Kohómunkások Gazdasági Szövetségének megbízottját meghívni.

Mecsekszabolcs, 1927. augusztus 13.

Aláírások.

A titkárság jelentette, hogy a bérkérvény sürgős letárgyalása iránt megtette a szükséges lépéseket és meg van minden remény, hogy még e hónap végével a kérvény le lesz tárgyalva.

Az összvezetőségi ülés, az egyéb szervezeti ügyek letárgyalása után, bizakodó hangulatban ért véget.

Singer varrógépek kizárólag nálunk kaphatók! Singer varrógép r. t. Salgótarjánban a kath. templommal szemben.

A salgótarjáni és környékbeli helyicsoporjaink népünnepe augusztus 20-án.

A bányamunkásság a jó békebeli időben Salgótarján környékén Prokopot szokott ünnepelni. A háborús és forradalmi évek ebből a régi szokásból kiközlentették úgy a vállalatot, a mint a munkásságot. A háború utáni években már Szent István napját ünnepelték meg és ezen ünnepségek al-

kalmával a vállalat a helyicsoportok rendelkezésére szokott bocsájtani kisebb-nagyobb mennyiségű természetbeni támogatást, melyet a helyicsoportok anyagi támogatására fordítottak.

Ilyen ünnepély jövedelméből szerezték a salgótarjáni munkások azt a telket is, amelyen most a salgótarjáni, mindenki előtt emlékeztető Otthont építették fel. A múlt évben már a konjunktúrális viszony romlása folytán a vállalat igazgatósága igen kis méretű hozzájárulást adott, ez évben már teljesen elmaradt, úgy hogy a helyicsoportjaink a munkásság áldozatkészségére volt utalva, az ünnepélyük megrendezésénél. Nem volt tehát semmi anyagi támogatás és az eredmény mégis felülmulta az elmúlt évek eredményeit. Ez az eredmény, amely tisztán a munkásság áldozatkészségéből eredt, újabb bátortást nyújt a munkástársaknak a további működésre, mert hiszen hallottunk ellenagitációról is, de az az óriási tömeg, amely az ellenagitáció dacára is megjelent az ünnepélyünkön azt bizonyítja, hogy az ellenagitáció eredménytelen maradt.

Az ünnepély mind végig programszerűen folyt le. Élénk sikert arattak a Szövetségünk központi és a baglyasaljai helyicsoportunk dalárdái, akik gyönyörű énekükkel szórakoztatták a mulató közönséget. A bányatársulati és a két baglyasaljai zenekar közreműködése mellett délután 3 órától másnap reggel 4-óraig mind végig szorongva táncolt a nagy tömeg. A jelenlevők nagy számban vettek részt a rendezőség által rendezett 200 m. futó versenyekben s az elsődíjat Horváth József, a második díjat Kovács József, a harmadik díjat Tóth Gábor nyerték meg.

Óriási kacagás volt a zsákiútás alatt, a győztesek megkapták a verseny díjakát. Az ünnepély reggel 5 órakor ért véget.

Szociáldemokraták és Vági-pártiak egymás ellen.

Hónapokkal ezelőtt híre járt, hogy Tóth István (Bucsk) felsőgallai lapkihordó nyugdíjas bányamunkást a győri ügyészség utasítására letartóztatták. Közszájon az a hír/járta, hogy Tóth (bucskói), valami titkos gyűléssel kapcsolatosan tartóztatták volna le, míg az előbbi hírekkel szemben a valóság az, hogy Tóth bucskóit a győri ügyészség két rendbeli, az állami és társadalmi rend erőszakos felforgatására irányuló kijelentések alapján tartóztatta le és helyezte vád alá.

A munkás mozgalomban ilyen esetek az elmúlt években nem ritkák közé tartoztak. Ennek a kis esetnek igen érdekes részletei zajlottak le a győri törvényszék előtt, amikor is a szociáldemokrata felfogása szerint a vádlott Tóth

István három Vágihoz tartozó bányamunkást vallomása alapján ítéltek el. A tanúk Zámbo Mátyás, Oszusek Imre és Böcs János felsőgallai lakosok voltak. A vallomások ellenhangzása után Tóth Istvánt 8 hónapi börtönrre ítélték. A Népszava szerint denuncialis forog fenn, nem nyíltan, de kétértelműleg azt lehet olvasni a sorok között, hogy a tanuknak érdek fűződik a vádlott elintézéséhez.

A Népszava állításai és a hivatalos szociáldemokrata vezérek hangoztatásai között ellentéteket találunk és éppen ezért foglalkozunk ezzel a kis ügygel, hogy valamiképpen a két felfogás közül megállapítsuk, hogy melyik az igazi. Ugyanis a Népszava ez alkalommal nekirohan a Vági-féle felfogású munkásoknak, ugyanakkor Salgótarjában azt hirdetik, hogy a szociáldemokrata párt kibékült a Vágiékkal, nincs tehát semmi ellentét. Vágiék csatlakozzanak a Pajer-féle szervezethez és közös erővel kergesék el a megutált vezéreket pozíciójukból. Már most nem tudjuk, hogy kinek van a kettő között igaza, csak azt látjuk, hogy ha az érdek úgy kívánja, akkor összelehet a tüzet a vízzel is egyeztetni, mert a kettő is elfér egyik a másik mellett. Csak az a csodálatos, hogy a jóhiszemű munkásságot még ilyen buta maszlagokkal most is tudják táplálni.

Most azonban kíváncsiak vagyunk azokra a munkástársakra, akik Vágiék embereinek valják magukat, de mégis a Pajerék szekerét tolják, mit fognak szólni mindehez a kis esethez?

Helyicsoportok hirei.

Mecsekszabolcs. További intézkedésig beiratkozások és befizetések a vezetőség összes tagjainál, vagy a kerületi titkárságnál eszközölhetők.

Pécsbányatelep. Beiratások és befizetések eszközölhetők Pécsbányatelepen Wölffel Gyula és Steinhauer János, Kassziántelegen Haán György és Hauer István. Lámpás és Szent-Gottes telepeken Unvögel József szaktársnál.

Fordulat a vasipari munkások harcában.

Lapzártakor arról értesülünk, hogy a vasipari munkásság harcban álló része 30-án munkába lép. Az eredmény átlagban 2 és 5 százalék a munkásság javára, bár ez sem terjed ki a harcban álló összmunkásságra, csupán a harcban álló munkásság mintegy 75 százalékára.

Hónapok óta zúgolódott a munkásság béreikért, hetek óta folytattak ádáz harcot, ami végül kenyértörésre került és most 2 és 5 százalékkal fejeződött be. Felvetjük a kérdést, vajon mennyi idő kell ahhoz, míg a munkásság a veszített munkaidő következtében elvesztett munkabérét pótolja úgy, hogy hosszú idő kell, mire ez az elvesztett

munkabér megtérül és addig nem élvezheti a béremelést. Akkor is csak 75 százaléknak, a fennmaradó 25 százaléknak munkabére egyáltalán nem térül meg, mert a javításban nem részesülnek.

Ez gondolkodóba kell, hogy ejtse a munkásságot s a harcok irányítását nem a régi formák között kell lebonyolítani, hanem egy teljesen új formát kell választani, mely formáról egyik közelebbi lapunkban bővebben fogunk foglalkozni.

Ugyancsak szóvá kell tenni a munkaadóknak azt a merev, sőt mondhatjuk, lelketlen állásfoglalását, amelyet ebben a harcban tanusított. Ugyancsak szóvá kell tenni azon szakszervezeti vezetőknek a nyilatkozatait, akik ezen harcnak a vezetésében exponálva vannak és bennünket állandóan azzal támadnak, hogy mi a megértést hirdetjük és kormánytámogatást követelünk a munkásság harcaival. Vajon nem érznek-e most lelki furdalást azért, hogy a munkásságot neki vezették a harcnak és eredményeket önállóan nem tudtak elérni, hanem ugyancsak kormánybeavatkozásra sikerült ezt a csekély eredményt is elérni.

Azért irtuk fenti címünkben, hogy fordulat a vasipari munkások harcában, mert a munkásság — ebbe értve az összmunkásságot — a jövő harcait nem a régi recept szerint, amelyről beigazolódott, hogy helytelen, hanem teljesen új módszerrel, a mai viszonyoknak megfelelően fogja lefolytatni.

Bizunk abban, hogy az ebben a formában lefolytatott harcok azután sokkal eredményesebben fognak befejeződni. A bányamunkásság már megkezdte ezt a harci formát és már eddig is mutatkoznak az eredmények és a továbbiakban az eredmények csak fokozódhatnak. Ugyancsak ebben a formában kell a többi ipari munkásságnak is harcait megváltoztatni.

A magyar szénbányák termelése 1926-ban. A magyar szénbányák termeltek 1926-ban 58.222.986 métermázsas barnaszenet, 8.260.060 métermázsas fekete szenet, összesen 66.892.046 métermázsas. Ezen táblázatot mutatóul adjuk egy legközelebb megjelenő cikkünkben, amelyben ki fogjuk mutatni a magyar bányáipar jelenlegi és a múltbani termelését és ugyancsak ki fogjuk mutatni a bányáiparban foglalkoztatott munkások béreit, összehasonlítva a múlt bérekkel és abból tiszta képet fogunk látni úgy a bányáipar, mint a bányamunkásság gazdasági helyzetét illetőleg.

KESZLER ÁRPÁD

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ

SALGÓTARJÁN. Fő-utca 480.

Értesitem az i. t. vásárló közönséget, hogy üzletemben **rőfös-, rövid áru, munkásruhák, gyermekruhák, ingek, harisnyák**, olcsó árban beszerezhetők. Aki nálam 40 pengő értékben vásárol **ingyen kap egy pontos járást zsebből, 3 évi írásbeli jótállással.**

Tisztelettel **Keszler Árpád.**

Mirdessen

A Bányász-ban.

SINGER

varrógép

RÉG BEVÁLT JÓ MINŐSÉGBEN

Kedvező fizetési feltételek

SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Salgótarjában,
Fő-utca 75. szám alatt
a r. kath. templommal szemben.

